

Vlomi v stanovanja se nadaljujejo. Mariborski policiji je uspelo v zadnjem času, da je prijela par nevarnih ptičev, kateri so vlamljali v stanovanja zasebnikov. Komaj so bili ti dolgoprstneži za zamreženimi okni, že je doživel Maribor kar dva vloma v stanovanja. V Gledališki ulici je odnesel neznanec iz stanovanja zasebnice Marije Medenič 1780 din gotovine, 400 din vredno zlato zapestnico ter 200 din vredno zlato verižico. Škode je za 2580 din. — V Einspillerjevi ulici je zginilo iz stanovanja železniškega uradnika Ivana Volavška 3000 din.

Smola tihotapca iz Zagreba. V Rošpohu pri Mariboru je padel orožniku v roke zagrebški tihotapca Galid-Drečič, kateremu so odvzeli iz Nemčije vtihotapljenih 348 vžigalnikov in 45 zavojev igralnih kart. Prepovedano blago je bilo namenjeno za Zagreb.

Služkinja najela morilca za gospodarja. Na potu med Kalcami in Naklom ter Vel. Pudlogom so našli umorjenega 53 letnega posestnika Jožefa Škvarc iz Kalc-Nakla pri Krškem. Sodno raztelesenje v mrtašnici v Leskovcu je dognalo, da je bil Škvarc umorjen 16. maja zjutraj. Škvarčeva žena je trdila, da je mož pred odhodom z doma zajtrkoval in pil kuhano vino, a v njegovem želodcu ni bilo niti sledi kake jedi. Mož bi naj bil odšel 16. maja ob pol štirih zjutraj z doma, najden je bil mrtev že ob petih zjutraj. Orožniki so zaprli 50 letno Škvarčevo služkinjo, ki je priznala, da je nagovorila 31 letnega Franca Baniča, večkrat predkaznovanega, iz Starega grada, da naj spravi spota gospodarja za 500 din nagrade. Ko so se vračali Škvarčevi v torek zvečer iz vinograda v Senušah, je Banič na povratku brez prepira pobil Škvarca z nekaj udarci s kolom. Udarjeni se je zgrudil mrtev. Banič je ob pojavu orožnikov pobegnil z izposojenim kolesom proti Brežicam. Baniča so orožniki kljub pobegu prijeli in je priznal zločin pod težo dokazov. Škvarčeva žena Marija in njena

vnukinja sta vedeli za umor v torek zvečer, pa tega nista javili in celo trdili, da je gospodar doma spal in zajtrkoval. Služkinja Marija Liparjeva je sovražila gospodarja, ker ji je hotela dati gospodinja za 19 letno delo na njenem domu preužitok, v kar pa Škvarc ni privolil. Preiskava v tej krvavi zadevi bo še marsikaj razkrila in pojasnila, zakaj so bili vsi proti Škvarcu in je sovraštvo dovedlo do najetja umora za 500 din.

*

Slovenska Krajina

Ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani. S ponedeljkom, 15. maja, smo dobili novi vozni red tudi za progo od Sobote do Hodoša, ki pa nam ni po godu. Ko smo pred mesec čitali v časopisu, da dobimo še tretji par vlaka, smo se res vsi razveselili. Dosedaj je prišel za naše goričke ljudi v poštev samo vlak, ki je prihajal v Soboto ob pol osmih in odhajal na Hodoš ob treh popoldne. Ljudje so opravili po veliki večini svoja opravila že dopoldne in so seveda bili prisiljeni čakati na vlak do treh, in to seveda v gostilnah, ker je vse drugo v tem času zaprto. Mislili smo, da bo sedaj kaj boljše, pa je slabše. Zdaj bo odhajal vlak iz Sobote na Hodoš že malo čez četrto uro zjutraj. Zdaj je vozil ob pol petih, in to največkrat brez potnikov. Ta vlak je uporabljal kak pijanec, ki je noč prekrokal v Soboti. Kaj pa naj bi tudi delali Sobočani na Goričkem. Ta vlak se vrne v Soboto že ob sedmih, zdaj je prihajal ob pol osmih. Uradi in trgovine se odpro ob osmih. Kam naj se da naše ljudstvo to uro posebno v zimskem času? Verujte nam, da ne bo tedensko niti enega potnika, ki bi prišel od nas v Soboto in bi šel dalje proti Ljutomeru. Za šolske izlete bi morda prišel v poštev. Če hoče kdo v Ljutomer, lahko gre z vlakom ob pol 11. uri. V Soboto pride večkrat s tem vlakom več sto potnikov in naj ti vsi zmrzujejo radi enega potnika celo uro na cesti? Še bolj neprikladno je, da vlak odhaja iz Sobote na Goričko že 10 minut čez deveto uro. Zakaj nam pa dajete ta vlak? To je sedaj nova zveza in vsi smo upravičeno pričakovali, da bo ta vlak odhajal

Za birmo!

Zepne ure od din 34.-
Ročne ure od din 70.- samo

JOSIP JANKO, urar in draguljar

MARIBOR, JURČIČEVA ULICA ŠTEV. 8

Schaffhausen, Longines, Omega, Doxa itd. najceneje!

Iz Sobote kvečjemu malo pred enajsto uro, da bi že večina ljudi opravila svoje posle in bi se lahko s tem vlakom vrnila domov in ne bi bili tako rekoč prisiljeni lumpati v Soboti. Vsi naši ljudje na Goričkem bi bili hvaležni direkciji, če bi nam dala tako zvezo. Pa so menda zopet delali radi zveze z vlakom, ki pride ob devetih iz Maribora. Čemu in zakaj? Kdo pa gre iz Maribora ali Ljutomera čez Soboto na Goričko? Kaj bi neki tudi delal pri nas? In če bi le kak potnik prišel s tem vlakom, ali ne bi lahko čakal do 11. ure, če je sedaj moral do treh popoldne? Če bo šel vlak ob 11. uri, bo tudi več potnikov, ker do devetih še ne opravijo v Soboti, do treh pa nočejo čakati in gredo raje peš. Vlak naj ne bi prihajal v Soboto ob četrta na tri popoldne, ampak raje še nekoliko pred drugo uro. To pa radi tega, da bi naši ljudje kak manjši popravek lahko opravili tudi popoldne in bi naj zato zadnji vlak odhajal na Goričko 10 minut čez tretjo in ne že ob treh, kakor je bilo sedaj. Vedno imejte pred očmi, da je Sobota naš center in ne Ljutomer in ne Maribor ter nam dajte dobre zveze s Soboto in se ne ozirajte na druge kraje.

Murska Sobota. V soboto, 13. maja, zvečer je priredil tukajšnji deklisid krožek v nabito polni dvorani Prosvetnega društva materinako proslavo, ki je vsestransko dobro uspela. Posebno navdušenje sta vzbudili z deklamacijami štiri in petletni deklici, katerima so ob odprti sceni pisali, a vendar se nista dali motiti, temveč sta svoji nalogi do konca dobro izpeljali. Celoten nastop je žel toplo priznanje. — Prejšnjo nedeljo so bile tekme fantovskih odsekov in je prvo mesto zasedel fantovski odsek v Bogojinji, drugo pa fantovskih odsek v Črensovcih; kot tretji je prišel na vrsto naš odsek.

Plemstvo izumira

Francoski učenjak Tongia de Moreans je napravil zanimivo preiskavo o propadanju francoskih plemenitah. Njegova raziskovanja so dognala, da dosežejo poedne plemiške rodbine v Franciji samo 320 do 350 let, nakar izumrjejo. Od 1.500.000 francoskih družin jih je samo 33, ki že 900 let obstojajo in komaj 9000 plemiških in navadnih družin se more ponašati s svojim rodom do 18. stoletja nazaj. Po raznih podatkih bi mogli sklepati, da francosko plemstvo izumira. Dan današnji je v Franciji še 4400 plemiških rodbin, ki štejejo skupaj 33.000 potomcev. Leta 1900 je bilo še 5800, leta 1870 še 16.500 plemiških družin, a v dobi francoske revolucije in

V mrežah greha

20

»Gospodična Koben!«
»Prosim!« je vstala tipkarica in šla proti vratom.
»Le ostanite! Samo to bi rad vedel, ali je Grenhut že bil tukaj.«
»Ne!«
»Ko bo prišel, ga pošljite k meni! Kje je gospodična Neligan?«
»Telefonirala je, da je bolna.«
»Ravno danes mora biti bolna!« je jezno zagoedel odvetnik. »Ali ste poslali poročilo časopisom?«
»Da!«
»Prosim dnevnik.«
»Imate ga že na mizi!«
Vrata so se zaprla.
Čez dve minuti so se spet odprla. Skanlon je s tako naglico privihral v pisarno, kakor da bi ga kdo podil.
»Na policijo moram,« je rekel tipkarici, »Nino Mateskas moram videti. S tema ženama bom potem govoril. Če medtem pride Grenhut, naj počaka.«
Po odvetnikovem odhodu je gospa Dugan naglo vstala, stopila pred tipkarico in jezno vprašala:
»Ali je gospod Skanlon morda zagovornik Nine Mateskas?«
»Da. Sodišče je njemu poverilo zagovor.«
Gospa je zgrabila Štefanovo mater za roko in rekla:

»Pojdiva! Nisva na pravem mestu!«

Mati je preplašeno gledala sedaj eno sedaj drugo. Nazadnje se je obrnila k deklici in jo vprašala, za kaj gre. Tipkarica ji je pojasnila stvar, nakar je tudi ona uvidela, da tu ne bosta nič opravili.

Napotili sta se proti vratom. Tipkarica ji je hotela pridržati.

»Počakajta! Gospod Skanlon se bo kmalu vrnil in vaju zaslial.«

»Ne bo naju zasliseval, če je zagovornik Nine Mateskas,« je odvrnila gospa Dugan. »Hvala lepa za prijaznosti. Pojdite, gospa Kmicic!«

Odšle sta. Gospodična Alojzija Koben je spet sedla k delu.

Ko je napisala pismo, ga je še enkrat prečitala. Nato ga je odnesla v odvetnikovo sobo. Ko se je vrnila, je odprla miznico in se pogledala v ogleдалcu, ki je ležalo v njej. Nato je miznico zaprla, šla k oknu in se ozrla po mestu.

13.

Alozijin pogled se je ustavil na pozlačenem križu, ki se je dvigal na vrhu cerkvenega zvonika. Deklica je dobro poznala ta križ. Štiri leta je živela v njegovi senci in v zadnjih šestih tednih je njen pogled vsak teden zablodil k njemu. Vedela je, da je tam samostan usmiljenih sester in poleg njega na eni strani šola, na drugi pa bolnišnica. Za bolnišnico je cerkev sv. Jožefa, za šolo pa cerkev naše

NE NEDELJE — BREZ »NEDELJE«, ki je edini verski tednik Slovencev. Če bi ga naredili, bi ga naredili v tujino ali če gredo po svetu, pa so v nevarnosti, da bi pozabili na sveto vero. »Nedelja« je list vsake katoliške družine! Piši po izvod na ogled na upravo: Maribor, Koroška cesta 5!

Lipa. Niti dobro se še ni vsahnila zemlja na grobu nesrečno preminulega Maučeca, pa so že zopet očitno zadoneli mrtvaški zvonovi ter označili žalostno smrt 20 letnega Matjašca Franca, ki je bil v petek, 18. maja, zvečer ob pol osmih zadet od smrtne kroglice obmejnega varnostnega organa. Mladenič je omenjenega dne v družbi dveh tovarišev hotel v Gerličnih prekoračiti državno mejo. Toda pri prvem poskusu jih je službujoči graničar zavrnil, zato so srečo poskušali na drugem mestu. Plazili so se skozi žito, a sreča jim tudi tu ni bila naklonjena, kajti graničar je opazil premikajoče se žito, zato je postal pozoren in se začel bližati sumljivemu kraju. Ko je opazil tihotapce, jih je po predpisih zaustavil, a oni se za njegove stoj-kilice niso zmenili, temveč so se spustili v divji beg. Graničar je dvalkrat ustrelil preko njih, da bi jih zaustavil, a tudi to svarilo ni zaleglo, zato je v tretje ustrelil in zadal Matjašca v hrbet tako, da se je kakih 270 korakov od meje mrtve zgrudil. — Premeščena je od nas učiteljica Železnik Bogdana.

Kukeč. V soboto, 13. maja, zvečer se je pojavil požar v hlevu posestnika Oškola Lučovika. Iz hleva se je ogenj razširil tudi na šupo in je obe poslopji vpepeli. Gospodar se je omenjenega večera nahajal v hlevu in dajal oboleti kravi neka zdravila. Pri tem opravilu si je svetil z lučjo brez stekla. Ko je luč odložil in za nekaj časa šel v sobo, se je vnela slama, od katere se je ogenj prenesel na lesene stene. Iz sobe se vrnivši gospodar ni mogel drugega ukreniti, kot rešiti živino iz gorečega hleva. Škode je za 10.000 din.

Tešanovel. Nekega dne v prejšnjem tednu se je nebo nenadoma stemnilo in je začela padati toča, da je v kratkem času po nekaterih mestih

žitna polja popolnoma uničila. Le sreča, da obseg te pogubonosne padavine ni bil ravno velik. Satahovel. V nedeljo, 14. maja, popoldne so na Muri v mlino posestnika Ritoper Alojza in drugih solastnikov mleli večjo količino koruznih storžev. Ker so pri tem verjetno imeli zelo stisnjene kamne, so se kresale iskre, ki so zagnetle zmetek storžev, od katerega se je vnel leseni obod in od njega ostalo poslopje. Ogenj je vse skupaj uničil. Skupna škoda, ki je do polovice krita z zavarovalnino, znaša nad 200.000 din.

Pertoča. Pri nas bodo še letos po predvidevanju okrajnega cestnega odbora gradili most čez Ledavo, ki bo stal nad 90.000 din. Tudi v Šalovcih se bo še letos pričelo z gradnjo železobetonskega mostu čez Krko, ki bo stal okrog 350.000 din. Vsa čast banški upravi, ki v zadnjem času posveča toliko pozornost cestnemu prometu v naših krajih.

Dolja Lendava. Občutna nesreča je zadela okrog 160 delavk pletilne tovarne Blan iz Bartoš, ki so kar na lepem postale brezposelne. Omenjena tvrdka se namreč iz neznanega vzroka seli iz Lendave v Karlevec, kjer gotovo ne bo tako dobro uspevala, ker delavne moči najbrž ne bo dobila za tako nizko ceno kot pri nas.

Kobilje. Naši gasilci so prejšnjo nedeljo proslavili 50 letnico obstoja. Za to slovesnost so se dobro pripravili, a sporeda niso mogli izčrpati, ker jih je motil dež, ki je bil zelo potreben.

Socialna in zdravstvena pomoč severni meji

V zadnjem času prireja Državni higienski (zdravstveni) zavod v Ljubljani številne zdravstvene tečaje v krajih na naši severni meji. Njihov namen je, da vzbude med prebivalstvom večje zanimanje za zdravstvena vprašanja, za higijensko povzdigo domačije in vasi ter pouče ljudstvo o najnujnih pogojih za ohranitev zdravja. Ti tečaji so opremljeni z majhno potujočo razstavo, ki vsebuje slike in mlaže iz najvažnejših zdravstvenih panog, pa tudi najpotrebnejše pripomočke za pravilno nego dojenčkov. Razstavo, ki je nameščena skozi teden dni v šolskem poslopju ali v društveni dvorani, spremlja zaščitna sestra, ki razstavljene predmete razlaga in poučuje obiskovalce razstave. Ob večernih in jutranjih urah, kakor je krajevno bolj prikladno, so predavanja zdravnikov ali sestri, kjer se obravnavajo zlasti vprašanja splošne higijene, nege dojenčev, nalezljivih bolezni in male asanacije (zbojžanja). Vsako predavanje se zaključuje s filmom zdravstvene vsebine. Ti filmi so nazorni, zelo priljubljivi in ker so vsi vzeti iz vaškega življenja, lahko razumljivi in spodbudni. Zanimivo in značilno za ukaželjnost našega kmečkega prebivalstva je dejstvo, da je poljudno-zdravstvenega štiva, s katerim razpolaga vsaka taka razstava in ki se deli brezplačno, vedno premalo, pa najsi bodo to knjige, brošure ali letaki o zdravstvenih vprašanjih. — Higienski zavod je pripravil več-

še število kaset z materialom za prvo pomoč, ki jo ob priliki zdravstvenega tečaja pokloni krajevni šoli, po potrebi pa tudi okoliškim.

Da bi se čim bolj povzdignila skrb za dojenčke, ki je važen zdravstven in narodnostni problem, obiskuje sestra ob času tečaja družine z dojenki na domu ter poučuje matere o pravilni negi. Ker pa je radi revščine materam mnogokrat nemogoče oskrbeti celo najnujnejše za dojenčka, je »Društvo prijateljev Slovenskih goric« velikodušno prisloščilo akciji Higienskoga zavoda na pomoč s tem, da je oskrbelo opreme za dojenčke, ki jih zaščitna sestra na svojih posetih deli revnim materam. Oprema za dojenčke sestoji iz plenice, nepremočljivega platna, srajčke, steklenice z gumijastim natkom, mla, posipalnega praška in brisače. Delo, ki ga vrši »Društvo prijateljev Slovenskih goric«, zlasti njegova agilna podpredsednica gospa Klara Majcan, je zgledno in zasluži vse priznanje. Dostoj je Društvo pripravilo okrog 350 oprem za dojenčke.

Zdravstveni tečaji po omenjenem načrtu so se že priredili na Ptujski gori v Halozah, v Slov. goricah pa v Gornji Radgoni, Apačah, pri Sv. Ani in pri Mariji Snežni. Akcija se nadaljuje in bodo v bližnji bodočnosti prirejani še enaki tečaji pri Sv. Jakobu v Slov. goricah, v Jarenini, št. Ilju, na Sladkem vrhu, v Zgornji Sv. Kungo-

Gospe. Alojzija je vedela, kaj se v tem času tam godi.

»Da,« si je dejala odločno, »nora sem bila. Toda kdo bi mogel vedeti, da se bo stvar tako končala?«

V tem trenutku so se vrata odprla. Preden se je Alojzija ozrla, je zaslišala Skanlonove besede:

»Ali nimate drugega dela?«

Ne da bi čakal na odgovor, je odšel v svojo sobo. Očitvidno je bil slabo razpoložen.

Tipkarica se je vrnila k stroju. Naglo je začela tipkati.

Telefon se je oglašil.

»Pisarna odvetnika Skanlona,« je rekla Alojzija v slušalko.

»Pokličite gospoda Skanlona,« je velel na drugi strani voda odločen moški glas.

»Koga naj javim?«

»Slavsona od dnevnika.«

»Potrpite za trenutek!«

Spojila ga je z odvetnikovim telefonom. Ko je zaslišala odvetnikov glas, je obesila slušalko, čez nekaj časa pa jo je previdno spet vzela v roko in prisluškovala.

»Poslušaj, Skanlon, ali bo prav takole: Ko je g. Skanlon doznal, da so ga v drugem okraju določili za kandidata, se je on samo smejal in skromno izjavil, da se ne čuti sposobnega za tako mesto. Rekel pa je tudi, da če prebivalci vztrajajo pri svoji nameri, sprejme kandidaturu in če bo izvoljen, se bo z vsemi močmi boril za pravice ljudstva.«

»Izvrstno!« se je zasmel odvetnik. »Boljše tudi jaz ne bi mogel napisati. Hvala lepa!«

»Veseli me, da si zadovoljen!« je odvrnil novinar. »Upam, da me boš po volitvah povabil na likof.«

»Vsek način! Seveda, če ne bomo pogoreli.«
»Sedaj pa še nekaj! Ali je kaj novega v zadevi Mateskas?«

»Ne vem. Še nisem govoril z njo. Ta vražji preiskovalni sodnik me ne pusti k njej.«

»Tem bolje. Tudi to bomo porabili za vzbujenje javnega mnenja v tvoj prilog. Potrpi, bo že prišel čas, da boš videl svojo malo varovanko. Veruj mi, lepa deklica.«

»Mogoče. Toda zdi se mi, da bi vendar bilo bolje, če bi jaz bil poslušal svojo pamet, ne pa tvojo in bi bil odklonil to stvar. Denarja tako ne bom videl, poleg tega pa mi vzame mnogo časa...«

»Toda človek, misli na javnost. Verjemi mi, da v Pikertonu ni denarja, ki bi z njim mogel plačati reklamo, kakor ti jo bo naredila ta stvar. Ali si poslaniški kandidat more želeti kaj boljšega, kakor to, da je pred volitvami nekaj tednov zagovornik kake obtoženke.«

Na drugi strani se je slišal vzdih.

»Morda imaš prav. Oh, če bi tudi ženske imele volilno pravico! Do solz bi jih ganil.«

S tem se je razgovor končal. Skanlon je obesil slušalko. Isto je storila tudi tipkarica. Spet je začela tipkati.

ob koncu 18. stoletja še 175.000 plemiških rodbin. Če torej v Franciji po kakih novih pravilih ne bo nastalo kako novo plemstvo, ne bo čez kakih 200 let niti sledu več o prejšnjem francoskem plemstvu. Čez 60 let bo namreč v Franciji le še 2700 plemiških družin in čez 100 let nato komaj še 1000.

Dolga stavka

V majhnem francoskem mestu Barb pri Bordoju meščani že 17 let stavkajo. Ko so bile nedavno volitve v mestni svet, ni bilo niti enega meščana na volišče, tudi se ni nihče potegoval, da bi bil župan. In to traja že od leta 1922. Mesto bo še naprej imelo komisarja, ki ga upravlja. Vzrok tej svojevrstni stavki pa je v globi, ozl-